

Dag pauwoog!

De allereerste lentedag! De zuidenwind heeft zowaar een vlinder uit zijn winterslaap gewekt; een dagpauwoog die zich op de muur van de schuur koestert in de maartse zon. Hij ziet er vermomd uit. Zijn vleugels zijn gefield en aan het tere vlinderlijf hangen stoffige draadjes spinrag. Toch is hij betoverend mooi met zijn warm roodbruine vleugels waarop vier ronde, blauw gerande vlekken, als de ogen in een pauwenstaart.

De dagpauwoog is nu voldoende opgewarmd om op zoek te gaan naar een maaltijd, een teug nectar uit een van de lentebloemen in mijn tuin. Moeiteloos zweeft hij in de richting van de lila krokussen. Terwijl ik de vlinder volg in zijn vlucht, voel ik hoe de bruisende levensenergie van het voorjaar bij me naar binnen stroomt. Zo'n kleurige, dartele vlinder is niet voor niets een symbool van onbezorgde levenslust. Als je verliefd bent, heb je zelfs vlinders in je buik. Daarom houdt bijna iedereen van vlinders. Ik ken niemand die een dagpauwoog met een vliegenmepper te lijf zal gaan.

In werkelijkheid is zo'n dagpauwoog helemaal niet zo luchthartig. Op zijn manier is hij serieus bezig met overleven. Al fladderend patrouilleert hij door de tuin om een vrouwtje te versieren en rivalen te verjagen. De wondermooie ogen op de vleugels zijn er niet om mensen te behagen, maar om belagers af te schrikken. Bij gevaar kent de dagpauwoog bovendien de grote verdwijntruc. Als hij zijn vleugels opklapt blijft er niets meer over dan een onopvallend zwart streepje dat wegvalt tegen de achtergrond. Desondanks vallen heel wat vlinders ten prooi aan vogels en andere insecteneters.

De lange wintermaanden heeft mijn dagpauwoog doorgebracht in een donker hoekje achter de balken in de schuur. Tijdens die winterslaap vormen vooral rondscharrelende bosmuizen een gevaar. Onlangs vond ik op de vloer van de schuur een paar kleurige vlindervleugels, die door een muis als onverteerbare resten van zijn maaltijd waren achtergelaten. Mijn dagpauwoog op de muur is een van de weinige overlevenden; een ouwe knar eigenlijk.

Weldra zullen de bedaagde wijfjes van de dagpauwoog hun levenstaak volbrengen. Ze inspecteren dan nauwgezet de nabije bosrand op zoek naar de ideale brandnetel om hun eitjes op af te zetten. De rupsjes leven eerst samen in een spinselnest, maar later zwermen ze uit over de planten. Gitzwart zijn ze en gewapend met lange, spitse haren om rovers op afstand te houden. Ze zien er onvriendelijk uit, een beetje diabolisch eigenlijk. Rupsen hebben zo ongeveer het tegengestelde imago van een vlinder: lui, vadsig en vraatzuchtig. Rupsje nooit genoeg.

Van de zomer ondergaan de rupsen, als ze geluk hebben, hun transformatie tot vlinders. Iedereen kent die gedaanteverwisseling uit de schoolboekjes. Maar blijft het desondanks niet een weergaloos wonder? Merkwaardig eigenlijk, dat twee fasen van een en hetzelfde dier bij ons zulke tegengestelde gevoelens oproepen. Dat zegt niets over het wezen van rups en vlinder, maar meer over onze oppervlakkige manier van waarnemen en oordelen. En niet alleen waar het vlinders betreft....

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 79. 2004.